

WOORDKUNST 23-24 | OPGEGEVEN TEKSTEN

Tijdens de toelatingsproef breng je voor ons één van de zes opgegeven teksten die je hieronder vindt. Lees de mogelijkheden rustig door. Welke spreekt je aan? Waarmee kan je je verbinden? Wat prikkelt je? Welke wereld roept de tekst op? En hoe krijg je die wereld, door het uitspreken van de tekst, tot bij je publiek? Je brengt de tekst die je kiest uit het hoofd waarna we samen met het materiaal aan de slag gaan.

probeer op je tenen
over de rand van een dak te lopen
dat elk moment kan afbreken
of met je gehele lichaam door een moeras te waden
je ogen te openen voor licht zo fel
dat het als splinters je ogen in boort
of wat dacht je van glimlachen
terwijl je mondhoeken zijn vastgenaaid
heb je wel eens een deur geopend onder water?
of geprobeerd naar de supermarkt te gaan
terwijl je bent gebroken
of simpelweg op te staan uit bed
terwijl de zwaartekracht je in de nacht heeft verlaten

misschien begrijp je het niet
want je ziet het niet
maar in mijn botten huist de pijn van mijn voorouders
onder mijn huid wordt een strijd geleverd
en misschien zie je het niet
maar ik sleep mee
al het zeer
van mezelf
van de wereld
van de scheiding van mijn ouders
en misschien begrijp je het niet
want je ziet het niet aan ons
we slepen mee
het spuug van de kinderen in de pauze
de vingers van ooms
krijgen we nooit meer afgewassen
maar vaker nog
gewoon zomaar
zonder reden
daarom
ook zonder wolken
verdwijnt soms de zon
en misschien begrijp je het niet
want je ziet het niet
wat is er toch? je ziet er zo goed uit
er is niets
o gelukkig
nee er is niets
dat is juist het probleem
we voelen niets
er is niets
we zijn doodsbang voor niets

uit: Babs Gons, *juist als we stil zijn*

(in: Babs Gons, *doe het toch maar*, Atlas-Contact, Amsterdam-Antwerpen, 2021)

Ik vind mijn lichaam terug
aan het einde van een supply chain
die non-stop in mij leegloopt.

Laat alles weer uit me vloeien.

Je kan mij uit de betaalzone halen
maar je kan de betaalzone niet uit mij halen.
De winkelvloer kleeft aan mijn binnenkant
absorbeert alles.

Zo volgepompt dat ik het internet niet nodig heb i'm al ready world wide
laat ik me sneller uitbuiten dan mijn schaduw

en droom een wereld
buiten deze zone
waar ik naar terugkeren kan
na het scannen van een barcode
of een vingerafdruk.

Shop floor without end:
oersoep, proteïsche massa of seminaal vocht
de winkelvloer is nat
en buiten schijnt de zon.

Ik ontrafel een artikel
tot ik niet verder kan
en het kapitalisme zit er niet in

en wanneer ik de ruimte verlaat zal ik niet stoppen
me tot deze objecten te verhouden
die ik inslikte
om mezelf te kunnen aanraken.

Mijn lichaam verandert in een gedicht over het kapitaal
en ik hang vast in kleverige wolken

van elastaan
polyester
geëxpandeerd polystyreen.

Intimiteit sijpelt weg
uit mijn aanrakingen

vloeit terug
langs backward linkages.

Dominique De Groen, *Betaalzone*
(uit: *Shop Girl*, het balanseer, Gent, 2017)

alles zal zich afspelen in de lobby van een hotel
een modern hotel
groot
vermoedelijk ergens in de jaren zeventig gebouwd
rechte lijnen
geometrie
koud

tussen vier en zeven uur 's ochtends zoiets
op de grens van nacht en dageraad

zij die nog wakker zijn weten niet meer hoe ze zich tot mekaar moeten verhouden

het is zomer
grote stad

de personages spreken in monologen
behalve Sofie
zij zal zal niks zeggen

Teufik is een jonge piccolo van Algerijnse afkomst
zeventien ongeveer
zijn naam spreek je uit als Toufik

Teufik komt zich zo dadelijk voorstellen.
hij zal tegelijkertijd dat wat hij beschrijft ook uitvoeren
met dank aan een gast die net is binnengekomen.
we zullen hem ook zijn hand zien uitsteken
voor de fooi
de billen dichtgeknepen
vernederd
maar afwezig
hij beweegt
automatisch
alsof hij buiten zichzelf staat

TEUFIK

Hij opent deuren
hij ontfermt zich over de bagage
hij roept een taxi
hij opent de deur van de taxi
hij doet ze weer dicht
weinig taxi's op dit uur van de nacht
weinig van alles trouwens
op dit uur van de nacht
hij heet Teufik
maar iedereen noemt mij Touf
ondraaglijk eigenlijk

(uit: Chantal Akerman, *Hall de nuit*, L'arche, Paris, 1992)

De vleugelnoot komt uit de Kaukasus en is bij ons vrij zeldzaam gebleven. Momenteel geniet hij een zekere populariteit als parkboom. Hij kan goed tegen beschadiging. Hij produceert veel boom in korte tijd en maakt met zijn gegroefde schors al gauw een doorleefde indruk. Er staat een vleugelnoot aan het eind van Meer en Vaart in Amsterdam-Osdorp. Hij heeft daar een omheind hoekje op een bouwterrein. Er staat een groot bord bij om 144 luxe appartementen en 18 stadswoningen aan de man te brengen, en de trillende klappen van heiwerk maken duidelijk dat de tijd dringt.

Leeftijd is bij bomen een hachelijk begrip. Stel dat je met deze vleugelnoot in gesprek kon gaan, dat je hem zei: je bent pas vijftig – hij zou antwoorden: vijftig, ben ik al vijftig, ik voel me pas acht. En over nog eens vijftig jaar zou hij dat wéér zeggen, ik voel me pas acht. Want een boom werkt altijd alleen maar met zijn buitenste acht jaarringen, een boom trekt als het ware elk jaar een nieuwe boom op rond zichzelf, in wezen komt een boom de lagereschoolleeftijd nooit te boven. Wij kunnen er jaartallen aan hangen, en dat betekent ook wel wat, maar ouderdom is voor een boom iets heel anders dan voor ons.

uit: Koos van Zomeren, *Vleugelnoot gaat* bewegen

(in: Koos van Zomeren, *Het bomenboek*, De Arbeiderspers, Amsterdam-Antwerpen, 2008)

Ik loop achter hem
gevangen
in zijn schaduw
Ik probeer niet te ontsnappen
zoals hij me vroeg
Ik zie niet
wie van de andere kant nadert
en ons begroet

Stilletjes
glijp ik onder het tapijt van zijn schaduw uit
De zon verbrandt me
dus kruip ik terug naar mijn plaats

Maar nu heb ik gezien
wat hij onderweg
voor me verborgen hield
En wie
Nu heb ik gehoord
wat hij
ondanks zijn woordenwaterval
niet heeft gezegd

Hij heeft mij verhinderd
mijn zon te zien

Ik verzet me tegen
de kou van zijn schaduw
tegen de duisternis
Ik stap de zon in
Daar zal ik blijven
tot hij wijkt
met zijn schaduw
Daar zal ik wachten
tot hij verdwijnt

Nu wandel ik alleen
mijn schaduw
als een losse sjaal
voor me
Ik gooi hem
over mijn schouders
bang
dat een voorbijganger
erop trapt
en erin verstrikt raakt

Ik verander in een weg
die wijd en open is
Hier loopt niemand
achter iemand aan

Tarek Eltayeb, *Gevangen in zijn schaduw*

(in: Tarek Eltayeb, *Hier loopt niemand achter iemand aan*, vert. Lore Baeten, Koppernik, Amsterdam, 2023)

Na elke oorlog
moet iemand opruimen.
Min of meer netjes
wordt het tenslotte niet vanzelf.

Iemand moet het puin
aan de kant schuiven
zodat de vrachtwagens met lijken
over de weg kunnen rijden.

Iemand moet waden
door het slijk en de as,
de veren van canapés,
de splinters van glas
en de bloederige vodden.

Iemand moet een balk aanslepen
om die muur te stutten,
iemand het glas in het raam zetten,
de deur in de hengsels tillen.

Fotogeniek is het niet
en het kost jaren.
Alle camera's zijn al
naar een andere oorlog.

De bruggen moeten terug
en de stations opnieuw.
Van het opstropen
gaan mouwen aan flarden.

Met een bezem in de hand
vertelt iemand hoe het was.
Iemand luistert en knikt
met een hoofd dat nog niet is afgekletst.
Maar bij hen in de buurt
duiken al gauw lieden op
die het begint te vervelen.

Soms zal iemand nog
onder een struik
doorgeroeste argumenten opgraven
en ze naar de vuilnishoop brengen.

Zij die wisten
waarom het hier ging,
moeten wijken voor hen
die weinig weten.
En minder dan weinig.

En ten slotte zo goed als niets.

In het gras, overwoekerd
door oorzaak en gevolg,
moet iemand li23-ggen die
met een aar tussen zijn tanden
naar de wolken staart.

Wisława Szymborska, *Einde en begin*

(in: Wisława Szymborska, *Uitzicht met zandkorrel*, vert. Gerard Rasch, Meulenhoff, Amsterdam, 1995-1997)